

ČRNUŠKI GLAS

glasilo

Četrtna skupnost Črnuče

številka 22

december 2024



intervju
PETER NOVAK,
direktor Kolektor Etre

UVODNIK

Bolje je oblikovati cilje kot dobre sklepe



ŽARKO HOJNIK

Vojne, krize, inflacija: razmere po svetu so težje kot kdaj prej in razpoloženje v državi slabše. Malokdo pričakuje, da se bodo prihodnje leto stvari spremenile na bolje. Kaj se zgodi, ko izgubimo upanje? Mor-da spet potrebujemo nekaj zaupanja? Verjetno ni pretirano reči: razpoloženje je slabše kot kadarkoli od ustanovitve lastne države.

Fredi Miler je nekoč na silvestrovo prepeval Vedno si sanjala njega, mnogim Slovincem pa se zadnje čase v sanjah boja prikazuje neki Robertino. Če jih vprašaš, zakaj, še sami ne vedo. V naših glavah je skoraj že shranjeno, da so dobri nameri obsojeni na neuspeh. Po statističnih podatkih le vsak četrti človek sprejme dobre novoletne zaobljube.

Bolj spodbudno je razmišljati o pozitivnem stavku, s katerim bi sklenili leto. Leto je kot prazno platno pred nami, ki ga lahko poljubno oblikujemo. Čas je, da stopimo v leto 2025 z novo močjo! Ta novi začetek je odlična priložnost za izboljšanje življenjskega sloga in opustitev slabih navad. Z letom, ki je pred nami, se zdi, da je silvestrovo svetlejšje in obetavnejše, kar je pravi razlog za praznovanje.

LETO JE KOT PRAZNO PLATNO pred nami, ki ga lahko poljubno oblikujemo.

Novoletne zaobljube nam pomagajo oceniti, kaj je v življenju pomembno. Zato razmislite o tem, preden se bo približal 31. december. Osredotočanje na svoje telo, um in duha v letu 2025 je odličen način za načrtovanje dolgoročnih ciljev. Poleg klasičnih dobrih sklepov, kot sta več gibanja ali hujšanje, je vse pogostejše slišati, da ljudje nočejo več biti pod tolikšnim vplivom svetovnega dogajanja ob podnebnih spremembah in vojnah.

Čuječnost je v modi. To je sposobnost zavestnega doživljanja, a brez samopovzdigovanja in krčevitega oklepanja svojih zaznav in presoj trenutkov v vsakdanjem življenju. Stanje čuječnosti je mentalni eliksir za srečnejše in bolj zdravo življenje, nekakšen sveti gral. Zahodni učenci vzhodnjaških učiteljev s čuječnostjo svetujejo: bodi celota. Tako menda ni govoril le Buda, temveč celo Einstein, ki je občutek celote povezoval s sočutjem.

Tradicija sprejemanja novoletnih zaobljub sega več kot 4000 let nazaj. Raziskovalci so ugotovili, da so bili prvi ljudje, ki so sprejeli zaobljube, tudi prvi, ki so praznovali novo leto: prebivalci starega Babilona. Rimljani so prvotno za začetek leta določili 1. marec (podobno kot Babilonci), v 1. stoletju pr. n. št. pa je bil prestavljen za nekaj mesecev in je potekal januarja. To je bilo delno zato, ker je mesec poimenovan po rimskem bogu Janusu, bogu z dvema obrazoma, ki se je ozrl na preteklo leto in se veselil novega. Zato se je spodobilo, da so Rimljani na novega leta dan Janusu obljubili, da se bodo v novem letu lepo obnašali.

Pred kratkim sem prebral članek uglednega ameriškega psihologa, ki pravi, da lahko vsi izpolnimo svoje obljube, če se naučimo samodiscipline in nadzora. Čuječnosti, kakopak.

Naj staro leto odnese vse, kar vam povzroča bolečino, novo pa prinese veliko sreče in sanj.

LJUBLJANA

PODNEBNO NEVTRALNO IN PAMETNO MESTO

V Strasbourgu je 22. oktobra potekala slavnostna podelitev naziva podnebno nevtralnega in pametnega mesta. Naziv je prejelo 20 mest, med njimi tudi Ljubljana. V imenu Mestne občine Ljubljana je naziv prevzel podžupan Dejan Crnek. S tem so uradno stopili na pot do razogljčenja. Naziv podnebno nevtralnega in pametnega mesta je prestižna nagrada in dokaz, da je Ljubljana na pravi poti do podnebne nevtralnosti in s tem k dodatnemu dvigu kakovosti življenja v mestu.

Za pridobitev naziva so oddali obsežen predlog mestne podnebne pogodbe z akcijskim načrtom razogljčenja Ljubljane do leta 2030, investicijskim načrtom in zavezo mesta razogljčenju ter podporo različnih deležnikov. Ljubljana je prejela odlično oceno, ocenjevalci so jo izpostavili kot vzor drugim mestom.

V misijo 100 podnebno nevtrálnih in pametnih mest do leta 2030 je vključenih 112 mest (sto iz EU in dvanajst iz nečlaníc v Evropi), ki so v dosedanjih prizadevanjih pokazala trajnostni razvoj ter interes za doseganje ambicioznih okoljskih in podnebnih ciljev.

Vir: MOL



ČRNUŠKI GLAS

Izdajatelj: Mestna občina Ljubljana, Četrtna skupnost Črnuče, Dunajska 367, 1231 Ljubljana Črnuče, ISSN 2670-7012

Telefon: 01 306 48 74, 01 306 48 72

e-pošta: crnuski.glas@gmail.com

Glavni in odgovorni urednik: Žarko Hojnik

Uredništvo: Petra Culetto, Darko Rozinec

Zunanja sodelavca: Peter Bernik, Marija Plazar

Lektorica: Urška Jarnovič

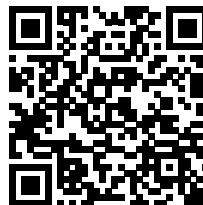
Tehnični urednik: Sergej Murko

Tisk: HB Grafika d.o.o.,

Pot čez Horjulko 16A, Dobrova, 1356 Dobrova

Naklada: 4.750 izvodov

Naslovnica: Foto Žarko Hojnik



Prepovedana je vsakršna reprodukcija, distribucija, predelava ali dajanje na voljo javnosti avtorskih del ali njihovih delov v tržne namene brez sklenitve ustrezne pogodbe.

Rešitev slikovne križanke na strani 19:
Vod.: PAPA, ISA, ETATIZEM, TEREZIJA, ENKAR, NN, RČ, ESAD, LADA KOS, TONER, ROT, KARAKTER, ENACBA, ADENAUER, ROM, AU, LENART, EO, LIZ, CN, BIT, HIDDINK, IONA, AVERZ, APIA, TMEZA, ISEL, OHM, KALEB, ODOLIN, KAR, BÉRK, ZENILO, ANIME, ARABKE, IT, STVAR, FANARIOTI, BEDASTOČA, ELLIS, AJAS, ONAN, TLESK

LJUBLJANSKI POTNIŠKI PROMET

Domžale in Ljubljana bližje z novo avtobusno povezavo

Ljubljanski potniški promet (LPP) je v okviru pilotnega projekta 1. oktobra vzpostavil novi avtobusni liniji 12 D Ljubljana (Bežigrad – Železna cesta) – Domžale (Kolodvor) in 21 D Ljubljana (Ježica) – Domžale (Kolodvor). Tako je Ljubljana povezana z Domžalami.

Integrirani javni prevoz sledi sodobnim trendom, saj zmanjšuje odvisnost od osebnih avtomobilov in spodbuja večjo uporabo avtobusnega prevoza. Novi liniji, ki sta rezultat sodelovanja med ministrstvom za okolje, podnebje in energijo, Družbo za upravljanje javnega potniškega prometa, ljubljansko mestno občino (MOL), domžalsko občino ter javnim podjetjem LPP, prinašata boljšo povezanost in prispevata k uresničevanju ciljev trajnostne mobilnosti.

VEČ FLEKSIBILNOSTI IN UDOBJA

Nova linija 21 D je vključena v conski sistem, kar pomeni, da so cene vozovnic določene glede na prevožene cone. Domžale so v drugi coni, kar pomeni, da je cena enkratne vozovnice za vožnjo iz Ljubljane do Domžal 2,10 evra. Tudi imetniki mesečnih vozovnic za prvo cono morajo za vožnjo v drugo cono doplačati 2,10 evra, saj prečkajo mejo med tema conama. Potniki lahko vožnjo plačajo s kartico Urbana, mobilno aplikacijo Urbana ali plačilnimi karticami. Pri plačilu s kartico Urbana ali aplikacijo Urbana je uporabnik upravičen do brezplačnega prestopanja na druge linije v 90 minutah, kar veča fleksibilnost in udobje na potovanju.

Kraj	Cona /območje	Plačilo enkratne vožnje (EUR)	Šolska mesečna vozovnica (EUR)	Splošna mesečna vozovnica (EUR)
MOL	1	1,30	20,00	37,00
Dragomelj	1	1,30	20,00	37,00
Beričevo	1	1,30	20,00	37,00
Ihan	2	2,10	25,00	54,60
Študa	2	2,10	25,00	54,60
Domžale	2	2,10	25,00	54,60

Če potnik potuje iz Ljubljane do Domžal, prehaja med dvema conama, zato mora plačati 2,10 evra za enkratno vozovnico. Če potnik že ima mesečno vozovnico za prvo cono, mora za prehod v drugo cono doplačati enak znesek, saj njegova mesečna vozovnica zajema le eno cono. Pri plačilu prevoza v conskem sistemu je pomembno, da ob plačilu z dobroimetjem na kartici Urbana ali plačilni kartici ob vstopu na avtobus, ki pelje na območje 2 ali 3, najprej izberete ustrezno območje na validatorju na avtobusu, šele nato prislonite kartico. Pri plači-

lu vožnje z aplikacijo Urbana območje izberete v aplikaciji in nato v aplikaciji pritisnete gumb »uporabi Urbano«.

Prevoz samo na območju Ljubljane ali samo po območju Domžal pomeni, da se vozite znotraj območja 1. Če se peljete iz Ljubljane na območje 2 ali 3 in si želite plačilo prevoza opraviti iz dobroimetja na kartici Urbana, morate ob vstopu v avtobus, ki pelje na območje 2 ali 3, na validatorju izbrati območje 2 ali 3 in šele nato prisloniti kartico na validator. Ko potujete iz prve cone v drugo ali tretjo in prestopate med linijami, morate območje, na katero potujete, izbrati že na prvem avtobusu, ob prestopu pa ni treba ponovno izbrati območja, ampak se samo validirate. Če imate na kartici Urbana terminsko vozovnico, na validatorju ne izberete območja, ker je to zapisano že na terminski vozovnici.

Če imate na kartici Urbana naloženo dobroimetje in potujete iz Domžal v Ljubljano, morate na validatorju najprej izbrati območje 2 in šele nato prisloniti kartico. S kartice Urbana bo odtegnjen znesek prevoza v višini 2,10 evra. Če boste v 90 minutah prestopali na katerekoli druge avtobuse v Ljubljani, kartico samo prislonite na validator in ne izberete ponovno območja.

PRIZADEVANJA ZA TRAJNOSTNO MOBILNOST

Linija 21 D je velik korak naprej, saj omogoča boljšo povezanost in dostopnost javnega potniškega prometa za prebivalce Ihan ter hitrejša povezave do Ljubljane, zlasti do Črnuč in mestnega središča, kjer bo možen prestop na druge linije. Uvedba te linije prispeva tudi k zmanjšanju avtomobilskega prometa, kar pripomore k čistejšemu in bolj trajnostno naravnemu okolju. Integracija linij 12 D in 21 D v sistem LPP je del širših prizadevanj za trajnostno mobilnost ter prispeva k zmanjšanju izpustov, saj spodbujamo potnike, da za vsakodnevne poti uporabljajo javni prevoz namesto osebnega avtomobila. S pomočjo integriranih linij LPP je dostopnost javnega prevoza v Ljubljani in okolici še boljša, kar pozitivno vpliva na posameznike in okolje.

Mojca Mohar, LPP

BOLJŠI DOSTOP DO ŠOLE

Potniki, ki potujejo z Ježe do OŠ narodnega heroja Maksa Pečarja, imajo s postajališča do nove šole slabih 150 metrov. Do stare šole pa imajo zdaj še boljši dostop, saj je postajališče tako rekoč pred šolo. Poleg tega so pri LPP 4. novembra prilagodili vozni red tako, da bodo odhodi s postajališča Črnuče v smeri Beričevega ob 12.15, 13.05, 13.35 in 14.10.

PETER NOVAK

Podjetje prihodnosti s hitro rastjo in trajnostno vizijo



Peter Novak, direktor Kolektor Etra

Delova podjetniška zvezda leta 2024 v kategoriji velikih podjetij je Kolektor Etra. Podjetje iz Črnuč je lani ustvarilo 228 milijonov evrov prihodkov od prodaje, kar je 27 odstotkov več kot leto prej. Letos bodo presegli cilj 260 milijonov evrov prihodkov, saj so v prvih sedmih mesecih realizirali 25 odstotkov več prodaje kot v istem obdobju lani. Knjigo naročil imajo polno že do konca leta 2026, zato zdaj zbirajo naročila za leta 2027 in 2028, nekaj naročil imajo tudi že za leta do 2030., je povedal direktor proizvajalca transformatorjev Peter Novak.

Nominirano veliko podjetje Kolektor Etra ima knjigo naročil polno do konca leta 2026. Letos boste presegli 200.000 evrov dodane vrednosti na zaposle-

nega. Kakšna je filozofija podjetja s tolikšno dodano vrednostjo?

V Kolektor Etri smo se že v devetdesetih letih, ko smo bili še Etra 33, odločili za strategijo trženja in proizvodnje visokokakovostnih izdelkov za kupce na zahtevnih trgih, ki predvsem cenijo visoko kakovost, dobro storitev in hiter odziv ter so to tudi pripravljeni plačati. Seveda je to mogoče doseči le z dobrim vodenjem podjetja, z odličnimi zaposlenimi, ki čutijo pripadnost podjetju in so se pripravljeni vse življenje izpopolnjevati ter razvijati svoja znanja.

Vzroki za rast proizvodnje so v zelenem prehodu. Evropa in svet se vse bolj osredotočata na električno energijo. Kakšen je vaš položaj na trgu s konkurenco?

Zeleni prehod oziroma spremembe v filozofiji proizvodnje električne energije v Evropi in svetu so gotovo povzročile ugodne razmere za trženje transformatorjev in razvoj tudi naše tovarne. Seveda samo dobre tržne razmere niso dovolj. Treba jih je znati izkoristiti. Tu smo hitrejši od konkurence in lahko povem, da že zadnjega četrta stoletja rastemo z veliko hitrostjo. Vsaka štiri ali pet let podvojimo vrednost prodaje.

Za evropsko industrijo je zelo kritično obdobje. Razmišljate, kako naprej, da se vam jutri ne bo zgodil scenarij nemške avtomobilske industrije?

Seveda je kljub trenutno ugodnim tržnim razmeram vedno treba biti previden in ves čas razmišljati, da se tržne razmere lahko tudi spremenijo.



Kolektor Etra v Ljubljani

Prav zato je naša strategija mednarodna usmerjenost. Trenutno smo prisotni na več kot štiridesetih trgih po svetu. Večinoma prodajamo v Evropi, vstopamo pa tudi na trg Združenih držav in Kanade, in sicer prav zaradi večje razpršenosti tveganj.

Izdelujete tehnološko zapletene izdelke, zlasti ko gre za transformatorje za vetrna polja na morju. Že logistično si težko predstavljam, kako transformator pripeljete in montirate. Pojasnite nam to tehnološko zapletenost in kdo so kupci.

Elektrarne na vetrnih poljih, ki so predvsem v severni Evropi tako na kopnem kot na morju izjemno popularne, so v zadnjih letih pogosto bile destinacije naših transformatorjev. Praviloma gre za

**ZADNJEGA ČETRT
STOLETJA rastemo
z veliko hitrostjo.
Vsaka štiri ali pet let
podvojimo vrednost
prodaje.**

transformatorje večjih moči, s posebnimi zahtevami po protikorozijski zaščiti in včasih z zelo specifično opremo. Kupci so praviloma veliki inženiringi, ki postavljajo vetrne elektrarne tako na kopnem kot na offshore ploščadih.

Projekte praviloma nudijo po načelu izvedbe na ključ, v projekte pa vključijo tudi naše transformatorje. Logistika oziroma prevoz takih transformatorjev, ki tehtajo tudi več kot dvesto ton, je seveda posebno zahtevna. Zlasti ko jih vozimo na sever Evrope, se velikokrat zgodi, da jih iz tovarne odpeljemo z vlakom do Lienza, z rečno ladjo (baržo) do Rotterdama in od tam z morsko ladjo do luke na Danskem ali Švedskem.

Kako je z vlaganjem v obnovljive vire in kakšen je vaš strateški pogled na prihodnje dogajanje na tem področju v EU?

Vsi zadnje čase vse bolj občutimo vremenske spremembe, segrevanje ozračja, vse pogostejši so neurja, poplave in podobno. Zato tudi vse več ljudi

INTERVJU



Tovarna Kolektor Etra Beograd v Srbiji

verjame, da to ni več hec in da moramo za ohranjanje okolja, v katerem živimo, tudi kaj narediti. Prav gotovo je prehod na obnovljive vire energije eden od ukrepov, ki ga uvajajo tako v Evropi kot drugje po svetu. To se tudi v naslednjih letih ne bo ustavilo, zato verjamemo, da bo še več potreb po transformatorjih.

Vaši glavni trgi so v zahodni Evropi. Omenili ste, da se spogledujete tudi z ZDA?

Naši glavni trgi so danes zares zahtevni kupci v zahodnoevropskih in severnoevropskih državah, kamor smo se usmerjali zadnjih dvajset let. Ker pa je ta trg ob stalni rasti tovarne tudi za nas že nekoliko omejevalen, pa tudi zaradi diverzifikacije prodaje ter večje dolgoročne varnosti, smo se že pred desetimi leti začeli spogledovati s Severno Ameriko. Prva naročila za kupce iz Združenih držav Amerike smo pridobili že pred nekaj leti. Prve transformatorje

PRVA NAROČILA za kupce iz Združenih držav Amerike smo pridobili že pred nekaj leti. Prve transformatorje za Ameriko imamo že narejene in čakajo na odpremo na našem dvorišču.

za Ameriko imamo že narejene in čakajo na odpremo na našem dvorišču. Prav v letošnjem letu smo sprejeli odločitev za bolj intenziven vstop na te trge, saj bomo z rastjo tovarne in širitvijo proizvodnih kapacitet potrebovali nove kupce z novih trgov.

Na dvig cen bi lahko vplivale napovedi Donalda Trumpa, da bo na blago

iz Kitajske uvedel šestdesetodstotne carine, na blago iz drugih delov sveta pa od deset- do dvajsetodstotne. Torej tudi na vaše?

S politiko se praviloma ne ukvarjamo, saj smo gospodarstveniki. Podjetje je v zasebni lasti, kar pomeni, da politika nima neposrednega vpliva na nas. Skoraj nemogoče je napovedati, kaj se bo zares zgodilo, saj vemo, da so predvolilne napovedi običajno eno, realnost po volitvah pa velikokrat nekaj drugega. Seveda razmere budno spremljamo in se jim prilagajamo. Prav zaradi svoje večje prilagodljivosti verjamemo, da smo lahko hitrejši od konkurence tudi v času spremenjenih razmer.

Kolektor Etra se širi tudi v domačih Črnučah in Srbiji. Za kakšne proizvodne objekte gre?

Zares velik del prihodkov oziroma dobička redno vlagamo v razvoj in rast podjetja, saj s tem izboljšujemo pogoje



Visokonapetostni laboratorij v Ljubljani

za delo sodelavcev, prav tako omogočamo kakovostne in dobro plačane nove zaposlitve okoliškim prebivalcem. Presenečeni smo bili, da smo v Srbiji bistveno hitreje kot v Ljubljani dobili gradbena dovoljenja za nove proizvodne prostore. Tam smo letos poleti odprli popolnoma nov, najmodernejše opremljen visokonapetostni laboratorij za meritve transformatorjev, junija smo tudi položili temeljni kamen za novo proizvodno halo, ki jo bomo zgradili do konca prihodnjega leta.

V Črnučah pripravljamo zemljišče na severnem in vzhodnem delu sedanje tovarne za širitev proizvodnih kapacitet ter nov laboratorij. Vse to nameravamo zgraditi v štirih do petih letih. Gre za osemdesetmilijonsko investicijo v najmodernejše prostore s sodobno opremo, ki bo ustrezala vsem okoljskim pogojem. Tako bomo še povečali število zaposlenih, hkrati pa novi prostori ne bodo obremenjevali okolja, saj bodo

PONOSNI SMO, da več kot petindevetdeset odstotkov svojih izdelkov izvozimo na zahtevne evropske trge in širše v svet. Tako prispevamo k rasti slovenskega družbenega proizvoda, k večjemu blagostanju Slovenije.

v teh halah najsodobnejši stroji, ki ne bodo povzročali dodatnega hrupa in dodatnih izpustov v okolico. V preteklem letu smo na strehi sedanje tovarne postavili tudi sončno elektrarno, tako da tudi del elektrike, ki jo pri svoji dejavnosti porabljamo, proizvedemo sami.

Kje so meje vašega podjetja in koliko transformatorjev bo še treba, da boste še močnejše svetili?

Ponosni smo, da več kot petindevetdeset odstotkov svojih izdelkov izvozimo na zahtevne evropske trge in širše v svet. Tako prispevamo k rasti slovenskega družbenega proizvoda, k večjemu blagostanju Slovenije, hkrati pa poskušamo čim bolj složno živeti in sodelovati s krajanji v okolici. Tako podpiramo okoliške dejavnosti, društva in poskušamo ustvarjati ugodno klimo za zaposlene v podjetju. Predvsem v zadnjem času vse več energije in sredstev usmerjamo v razvoj trajnostne proizvodnje s čim manjšim vplivom na okolje, s čim manjšim ogljičnim odtisom. Proizvajati si želimo okolju čim bolj prijazne transformatorje. Verjamemo, da se tudi v prihodnje naš trend rasti ne bo ustavil in da bomo v naslednjih petih letih podvojili vrednost prodaje.

Žarko Hojnica

PROJEKT LOCALIENCE

Predstavitev dejavnosti in pilotnih rešitev



FOTO GASILSKA BRIGADA LJUBLJANA

Vse pogostejši ekstremni vremenski dogodki zahtevajo hitro in učinkovito odzivanje ter vse bolj odporno družbo, ki bo na te dogodke pripravljena.

Agencija za okolje in Gasilska brigada Ljubljana sodelujeta pri projektu *Razvoj odpornosti na ekstremne vremenske dogodke na lokalni ravni v Srednji Evropi (Localience)*. Glavna cilja projekta sta krepitev odpornosti družbe na ekstremne vremenske dogodke ter izboljšava procesov napovedovanja in odziva ob teh dogodkih.

Sodelovanje institucij, ki delujejo na področju odzivanja na ekstremne vremenske dogodke, bo izboljšalo pripravljenost in učinkovitost odziva prebivalcev ob naravnih nesrečah.

PREVENTIVNA PRIPRAVA

Glavni učinek projekta na prebivalce ter deležnike iz civilne družbe bo preventivna priprava na napovedane ekstremne vremenske situacije, upravljanje posledic ekstremnih vremenskih pojavov ter hitrejši dostop do potrebnih informacij. Izboljšana komunikacija med institucijami in službami za

upravljanje vremensko pogojenih nesreč bo pripomogla h krajšemu intervencijskemu času in zmanjšanju škode.

Šestnajstega oktobra smo pripravili izobraževalni dogodek, na katerem smo predstavili udeležencem značilnosti poplavnih dogodkov z vidika njihove nevarnosti, na naravi temelječe rešitve za urejanje urbanih območij, obstoječa prognostična orodja okoljske agencije ter najnovejše dejavnosti na tem področju in pilotne rešitve v okviru projekta Localience.

V diskusiji z udeleženci smo identificirali trenutne pomanjkljivosti v procesu odzivanja na ekstremne dogodke ter izhodišča za nadaljnje dejavnosti in razvoj. Dogovorili smo se o izdelavi posebnim uporabnikom prilagojenega portala, na katerem bodo najpomembnejši podatki in napovedi, ki omogočajo hitro odločanje ob ekstremnih vremenskih dogodkih. Obnovili smo tudi stike za neposredno telefonsko posvetovanje v primeru kritičnih odločitev. Dogodka so se udeležili predstavniki Gasilske brigade Ljubljana, oddelka za zaščito in reševanje Mestne občine Ljubljana ter zaposleni na agenciji za okolje.

Agencija Republike Slovenije za okolje

SLOVESNOST

DESET LET GIBANJA ZERO WASTE

Ekologi brez meja proslavljajo desetletnico programa *zero waste* (nič odpadkov) v Sloveniji. Na slovesnosti, ki so se je udeležili predstavniki slovenskih občin, komunalnih podjetij, turistični ponudniki in razvojni partnerji, so predstavili dosežke preteklega dela, nagovoril jih je tudi znanstveni koordinator Zero Waste Europe Enzo Favoino.

Gibanje zero waste, ki v Evropi povezuje več kot 470 lokalnih skupnosti, je gonilo krožnega gospodarstva. Nastalo je iz protisežigalniških zahtev po ohranjanju virov brez ogrožanja zdravja ekosistemov in ljudi. Občine zero waste oblikujejo odbor zero waste in na občinskem svetu sprejmejo strategijo zero waste z jasno opredeljenimi cilji in ukrepi za njihovo doseganje, ki vključujejo odgovorno proizvodnjo, potrošnjo, ponovno uporabo in izrabo izdelkov, embalaže ter snovi.

Vir: Ekologi brez meja



PIROTEHNIČNI IZDELKI

Črnuče brez petard



FOTO PIXABAY

Prihaja novoletni čas. V naši kulturi ta čas praznujemo z okrasitvijo domov, medsebojnim obiskovanjem, obdarovanjem, izrekanji lepih voščil. Nekaterim žal to ni dovolj, zato posegajo po razburljivost in nevarnih zabavah, kot je pokaanje petard.

Vsem tem sporočam:

- Petarde so nevarne za vaše zdravje. Lahko vas trajno poškodujejo. Posledice svojih nepremišljenih dejanj lahko čutite in obžalujete vse življenje.
- Pokanje petard straši ljudi in jim ustvarja neprijetne občutke, posebno tistim, ki so bili priča vojnim grozotam.
- Pokanje škodi sluhu ljudi in živali.

»Noro je, koliko denarja se zapravi,« bomo najverjetneje slišali na silvestrovo, ko se bo ob poku ognjemeta nebo pisano razsvetlilo. Mogoče bo kdo izpostavil tudi preplašene živali. In na novoletno jutro se bomo verjetno razburjali zaradi nepopisne količine smeti, v katere so se spremenile rakete in petarde.

Zapravljanje denarja, smog, smeti, poškodovani ljudje, preplašene živali ... Vsi vemo, da petarde niso smiselne. Vemo, da novoletni običaj preveča več norosti kot razuma, pa vendar vsi ti argumenti marsikoga ne odvrnejo od nakupa pirotehničnih izdelkov.

NEHUMANA PROIZVODNJA

Morda lahko opozorim še na en, manj znan problem – proizvodnjo. Malo je znanega o mizernih delovnih razmerah v Indiji in na Kitajskem. Petarde izdelujejo otroci, starejši od pet let. Za izdelavo namreč potrebujejo drobne otroške prste. V to delo so prisiljeni zaradi golega preživetja. Ob tem se vsako leto veliko otrok poškoduje. S kupovanjem petard ste tudi vi odgovorni za njihovo nesrečo in podpirate izkoriščevalsko, nehumano proizvodnjo.

Dim petard onesnažuje zrak in zelo smrdi. Poskrbimo za ohranjanje čistega okolja, tudi prostora naše šole! Starejši ste otrokom vzor z vedenjem in ravnanjem, otroci vas ves čas opazujejo in posnemajo. Zato predlagam, da se pokaanju petard najprej odpoveste odrasli.

V novem letu vam želim veliko zdravja in lepih dni.

Zlatka Vlasta Zgonc,

ravnateljica OŠ narodnega heroja Maksa Pečarja

AKCIJA SEVER

Prizadevanja za demokratično družbo

Predsednica republike Nataša Pirc Musar je ob 35. obletnici akcije Sever poudarila, da ima akcija pomembno mesto v mozaiku slovenskih prizadevanj za demokratično družbo in lastno državo. Bila je znanilka večjih družbenih in političnih sprememb, hkrati je vplivala na razvoj nadaljnjih demokratičnih procesov v naši državi in jih tudi zavarovala.

Na slovesnosti, ki so jo v Cankarjevem domu v Ljubljani pripravili pod njenim častnim pokroviteljstvom, je Nataša Pirc Musar spomnila, da so bile razmere ob koncu osemdesetih let prejšnjega stoletja v nekdanji skupni državi zelo zahtevne. »Nacionalistična politika je, s ciljem centralizacije in zmanjševanja avtonomije delov federacije, kot vzvod uporabljala tako imenovane *mitingaške množice*. Namen teh aktivnosti je bil destabilizacija razmer in zmanjšanje zaupanja ljudi v politično oblast v Sloveniji.« Dodala je, da so pred tem nasilno zamejnili oblast v Vojvodini, Črni gori in na Kosovu.



FOTO ŽARKO HOJNIK

»Vendar sta se, kot že tolikokrat prej, v slovenskih srcih tudi tokrat vnela neuklonljiva volja in upor za ohranitev družbenih vrednot ter za odločanje o lastni prihodnosti,« je povedala ter vsem udeležencem izrazila spoštovanje in hvaležnost, da kljub tveganjem niso omahovali.

Z akcijo Sever se je naša država zavarovala pred nasilnim posegom in morebitnim vojaškim udarom, ki bi močno obremenil demokratično preobrazbo naše države ter otežil njeno pot do samostojnosti. Takratni slovenski organi za notranje zadeve so z njo zaščitili demokratične procese v Sloveniji in preprečili tako imenovani *miting resnice*, ki naj bi ga v Ljubljani pripravili 1. decembra 1989. Podobni dogodki so bili v letih 1988 in 1989 v Srbiji, Vojvodini in Črni gori, na teh so organizatorji zahtevali, naj vsa država deluje proti težnjam Albancev na Kosovu.

Poudarila je, da so na temeljih te dediščine zgradili sodobno slovensko policijo. To kažejo postopna modernizacija in opremljanje, urejanje pogojev za delo, profesionalno in strokovno opravljanje nalog, pomoč pri naravnih nesrečah ter velika stopnja zaupanja v policiste. »Zato bi rada poudarila, da se Slovenke in Slovenci počutimo varne zaradi prizadevnosti vseh vas, upokojenih in aktivnih pripadnikov policije. Hvala vam za to,« je poudarila Nataša Pirc Musar.

Žarko Hojnik

INTERPOL



FOTO PIXABAY

Akcija proti svetovni trgovini z ljudmi – 2500 aretacij

Uradniki v 116 državah in ozemljih so preiskovali trgovino z ljudmi in tihotapljenje migrantov. V Interpolovi akciji so jih identificirali, rešili ali aretirali na tisoče. V trgovini z ljudmi so se pojavili novi vzorci. Po podatkih mednarodne policijske organizacije Interpol so v mednarodni akciji proti trgovini z ljudmi rešili več kot 3200 domnevnih žrtev. Gre za največjo operacijo proti trgovini z ljudmi in tihotapljenju migrantov v 116 državah in ozemljih – od Albanije do Mehike in Vietnama.

ZASEDANJE GENERALNE SKUPŠČINE INTERPOLA

Na novembrskem zasedanju generalne skupščine Interpola, ki je potekalo v Glasgowu v Združenem kraljestvu, je bil imenovan novi generalni sekretar Valdecy Urquiza iz Brazilije, saj Jürgen Stock po desetih letih končuje svoj drugi in zadnji mandat.



FOTO WIKIPEDIJA

V šestdnevni akciji v začetku oktobra so identificirali skoraj 17.800 migrantov brez dokumentov. Skupno je bilo več kot 2500 aretacij – od tega 850 posebej zaradi trgovine z ljudmi ali tihotapljenja migrantov, so sporočili. Trgovina z ljudmi in tihotapljenje migrantov sta vedno bolj povezana z drugimi oblikami kriminala, poudarjajo v organizaciji. V desetinah primerov so bile žrtve trgovine z ljudmi zavedene in prisiljene v goljufijo, kar je jasen odmik od tradicionalnih vzorcev trgovine z ljudmi, v katerih je izkoriščanje ljudi edini kriminalni cilj.

Interpolovi podatki kažejo, da v mnogih primerih žrtve zvabijo z lažnimi obljubami o zaposlitvi in jih nato pridržijo z ustrahovanjem in zlorabo. Nekatere žrtve so mladoletniki, ki delajo na argentinskih kmetijah, in migranti, ki delajo v diskotekah v Severni Makedoniji. Na Bližnjem vzhodu so imeli ljudi za hišne pomočnike in so z njimi slabo ravnali. V Iraku so bili drugi prisiljeni beračiti. V Kostariki so aretirali vodjo kulta zaradi obtožb o izkoriščanju otrok, prisilnega dela ter fizičnega in psihičnega nasilja.

»V iskanju dobička organizirane kriminalne združbe še naprej izkoriščajo moške, ženske in otroke, pogosto večkrat,« je opozoril odhajajoči generalni sekretar Interpola Jürgen Stock. Poudaril je, da lahko te grožnje zajezi »le usklajeno delovanje«. Poleg tega so v Turčiji našli okoli 1500 migrantov z neurejenim statusom in aretirali 94 tihotapcev. V Črni gori so prijeli skupino tihotapcev, ki je hotela iz Azije v EU pretihotapiti 350 migrantov. Omeniti je treba tudi vse več azijskih migrantov, predvsem Vietnamcev, ki so jih v tednu delovanja našli na ameriški celini. Vendar analiza še ni končana, so sporočili iz Interpola.

Vir: ICPO-Interpol

PREJELI SMO

SLABA KAKOVOST ZRAKA V LJUBLJANI

Pod tem naslovom smo v septembrski številki četrtnega glasila objavili najnovejše podatke evropske agencije za okolje (EEA) o kakovosti zraka v evropskih mestih. Ljubljana je bila med 372 mestih uvrščena na 310. mesto.

Ljubljanska občina je kritična do evropske okoljske agencije, ki je za Ljubljano ugotovila, da ima zdravju škodljiv zrak, ki naj bi bil med slabšimi v Evropi. Na občini vztrajajo, da merilne postaje v Ljubljani niso primerljive z drugimi mesti. Na občini so z oddelka za varstvo okolja (OVO) podali odgovor na svetniško vprašanje o tem, ki je bilo postavljeno tudi na mestnem svetu MOL.

Ljubljana si vseskozi prizadeva za visoko kakovost življenja meščank in meščanov, kar vključuje tudi skrb za zdravo in čisto okolje. Kakovost zraka je danes neprimerno boljša, kot je bila pred desetletji. S številnimi ukrepi tako na področju trajnostne mobilnosti kot tudi energetike smo dosegli, da danes vse merilne postaje v večjem delu leta kažejo vrednosti posameznih parametrov, ki so skladno z veljavno zakonodajo pod mejnimi vrednostmi. Občasna preseganja delcev PM zaznamo v času kurilne sezone, predvsem zaradi individualnih kurišč na obrobju mesta in v primestnih občinah.

Ključno sporočilo je, da se kakovost zraka izboljšuje.

Res je, da lahko stanje še izboljšamo, in ga tudi bomo. Z vstopom v misijo stotih ogljično nevtrálnih in pametnih mest do leta 2030 smo pripravili strokovno in ambiciozno t. i. podnebno pogodbo, ki jo sestavljata akcijski načrt razogljčenja in investicijski plan ter jo je tudi evropska komisija prepoznala kot zgledno in primer odlične prakse. Ta načrt vključuje predvsem ukrepe na področju energetike in mobilnosti, kar neposredno zajema tudi vpliv na kakovost zraka.

V članku avtor navaja lestvico evropske okoljske agencije, ki uvršča Ljubljano na rep lestvice po kakovosti zraka. Primerjava mest temelji zgolj na parametru PM_{2,5}, pri čemer lahko ugotovimo številne anomalije pri primerjavi podatkov posameznih mest. Nikjer ni jasno razvidno, kakšne so karakteristike merilnih mest, v kakšnem mikro okolju so. Pogled na javno dostopen zemljevid v nekaterih primerih kaže, da so lokacije merilnih mest raznolike, tudi v naravnem okolju, na parkovnih površinah itd. Nekatera mesta imajo več kot 10 merilnih mest, številna pa le eno, in še to je pogosto umeščeno v zeleno zaledje. Kar ni primerljivo na primer z Ljubljano, kjer so merilna mesta, tudi zaledna, postavljena v bližino prometnic. Mesta ležijo v različnih okoljih, nekatera ob prevetrenih obalah, druga v kotlinah, tretja z onesnaženjem, ki prihaja iz sosednjih držav (na primer onesnaženje iz Padske nižine, ki prihaja v Slovenijo), itd. Slovenija je zaradi razgibanega reliefa in lege v zavetrju Alp veliko bolj obremenjena z regionalnim onesnaženjem zraka (vpliv sosednjih držav) kot na primer severna Evropa. Ilustrativen je podatek, da je na merilnem mestu Iskrba pri Kočevski Reki, ki je popolnoma oddaljeno od vseh virov izpustov, povprečna letna vrednost delcev PM_{2,5} 9 µg/m³. »Pavšalno povzemanje uvrstitve na lestvici je brez strokovne interpretacije, kakovostne in kritične presoje zelo nekorektno.«

Jera Grobelnik, sekretarka in vodja službe, mestna uprava, služba za lokalno samoupravo

VETO

NA MLADIH SVET STOJI

Veto je bil pred več kot 20 leti osnovan kot veleprodajna podpora ustanovnim članom. Svoje primarno poslanstvo opravljamo še danes z odliko in v precej razširjeni obliki oskrbujemo celotno skupino Veto Group s kakovostnimi prodajnimi programi. Široko ponudbo materiala za vodovodne in strojne inštalacije priznavajo tudi številni obrtniki – monterji in serviserji, ki vsak dan obiščejo trgovino na Brnčičevi. Biti pod okriljem Veta za obrtnike pomeni pozitivne prednosti: poleg nabave so deležni tehnične podpore pri izbiri ter nakupu materiala, vgradnji in popravnih storitvah. Obrtniki so lahko mirni in opravljajo svoje delo, ker vedo, da je večina materiala vedno na zalogi.

Nabava v Vetu skrbi, da police s potrošnim inštalacijskim materialom nikoli niso prazne, hkrati pa pridni sodelavci z lastnimi vozili izbrane artikole in naprave večjemu kupcu pripeljejo na želeno mesto prevzema. Skrb je odveč tudi v času dela zunaj bližine Črnuč, saj prednost zaledja velike skupine maloprodajnih trgovin po Sloveniji omogoča, da pri oddaljenih projektih material pod nespremenjenimi pogoji kupujejo v drugi najbližji Vetovi poslovalnici. Veto in vsi člani skupine Veto Group se trudimo, da bi postavili obrtnika in s tem končnega uporabnika na prvo mesto.

Ker si želimo razširiti dobro prakso sodelovanja, smo navezali stike z novimi generacijami strojnih inštalaterjev, ki se še šolajo v strokovnih tehničnih šolah po državi. Tako dijaki kot profesorji so veseli sodelovanja z nami, saj zanje povezovanje z izkušeno ekipo tehničnih svetovalcev pomeni nadgradnjo osiromašenega učnega programa, ki ni v koraku s hitro razvijajočimi se tehnologijami. Dijaki spoznava-jo inovativne materiale in rešitve na dnevih odprtih vrat, predavanjih in strokovnih obiskih poslovnih partnerjev.

Prenos znanja je dragocena popotnica mladim na poti do samostojnega dela. Veseli smo, da lahko z znanjem in izkušnjami ter strokovnim obvladovanjem panog, ki jih pokrivamo, pripomoremo h kredibilnim novim generacijam inštalaterjev. Nekega dne bodo prišli tudi v vaš dom ter vam pomagali, da boste zaživel v vsem udobju.

Veto d.o.o., Brnčičeva ul. 25, Ljubljana Črnuče, 041 659 514, svetovanje@veto.si



POMEMBNI DOGODKI

SUVERENOST JE TEMELJ NAŠE SVOBODE IN NEODVISNOSTI

Ob dnevu suverenosti naše države, ki ga praznujemo 25. oktobra, obeležujemo našo neodvisnost, ponos in enotnost. Spomin na enega izmed ključnih dogodkov v procesu osamosvojitve Slovenije, ko je po osamosvojitveni vojni zapustil slovensko ozemlje še zadnji vojak agresorske Jugoslovanske ljudske armade, nas opominja na moč naše skupnosti ter na vrednote, ki so nas pripeljale do samostojne in suverene države. Pri tem se spominjamo besed Franceta Bučarja: »Da smo se takrat, v tistih okoliščinah izvili iz nevarnosti in pasti, nas lahko navdaja ne le s ponosom, ampak tudi s samozavestjo, da se bomo znali umakniti tudi novim nevarnostim, ki se bodo pojavljale na naši poti.«

Suverenost ni zgolj pravica, temveč je tudi dolžnost, da skrbimo za našo slovensko skupnost, ohranjamo mir in razvijamo blaginjo za vse generacije. Dan suverenosti nas spominja na dosežke, izzive in pot do samostojnosti ter na našo odgovornost do tistih, ki so nam izborili svobodo, pa tudi do mladih, ki jim jo moramo predati.

SLOVENIJA, MOJA DOMOVINA

Dan samostojnosti in enotnosti praznujemo v spomin na razglasitev rezultatov plebiscita, na katerem se je 88,5 odstotka volilnih upravičencev pred 34 leti odločilo za samostojno državo Slovenijo. Državni praznik ima korenine konec osemdesetih let prejšnjega stoletja, ko so se v Sloveniji, ki je bila takrat del Socialistične federativne republike Jugoslavije (SFRJ), pokazale težnje po uvedbi demokratičnega sistema, tržnega gospodarstva in samostojne države. Na podlagi kompromisa so predstavniki takratnih političnih strank in poslanskih skupin 6. decembra 1990 podpisali sporazum o skupnem nastopu na plebiscitu. V njem so se vse stranke zavezale, da bodo pri pripravi in izvedbi plebiscita delovale sporazumno in usklajeno ter da se stranke, zastopane v skupščini, zavedajo zgodovinskega pomena odločanja za osamosvojitve na plebiscitu. Ravno velika enotnost politike o tem vprašanju je po mnenju mnogih prepričala in povezala tudi volivce, ki so se množično udeležili plebiscita 23. decembra. Da je plebiscit uspel, je bilo znano nekaj po 22. uri, ko so prešelti okoli 60 odstotkov glasov, uradno pa so jih razglasili tri dni pozneje, 26. decembra 1990, s čimer se je začela osamosvojitev Slovenije.



VEČNA DEBATA O SPREMEMBI ČASA

Vsakega pol leta isto vprašanje: Ali prestavimo uro eno uro naprej ali nazaj? In vsakič se začne debata, ali je boljši poletni ali standardni čas. V noči na 27. oktober smo uro premaknili eno uro nazaj, na standardni čas po srednjeevropskem času, in poletni čas se je končal. Eno uro dobite brezplačno. Toda kaj sprememba časa pravzaprav pomeni?

Leta 2019 je evropski parlament z jasno večino glasoval za odpravo premikanja časa. Toda odločba še ni realizirana. Države članice se ne morejo dogovoriti o nobenem konceptu. Vendar so raziskovalci spanja in politiki kritični do njegove ukinitve. Evropski parlament lahko le počaka, da bodo države članice razvile koncept. V Bruslju so do leta 2026 odpovedali vsa srečanja na to temo.

Po naftni krizi leta 1973 so upali, da bo poletni čas varčeval z energijo z bolj-šim izkoriščanjem dnevne svetlobe. Čeprav poletni čas prihrani pri večerni osvetlitvi, se potreba po energiji poveča v jutranjih urah – predvsem v obrob- nih mesecih aprilu in oktobru porabimo več energije kot prej samo za ogrevanje doma zjutraj. Spremembe ur bi dejansko morali odpraviti.



»TO JE DOBRO, POŠTENO, ZVESTO, RESNICOLJUBNO, POKORNO, GOSTOLJUBNO IN MILO LJUDSTVO«

Dan reformacije, 31. oktober, je pomemben praznik za slovenski narod, saj bi bila pot slovenske pisane besede in pot do samostojne države še težja. Po reformaciji smo Slovenci postali kulturno bogatejši predvsem zaradi Primoža Trubarja, ki je postavil temelje slovenskemu knjižnemu jeziku.

Reformacija nam je prinesla prvo knjigo v maternem jeziku in pojmovanje Slovencev, o katerih je Trubar dejal: »To je dobro, pošteno, zvesto, resnicoljubno, pokorno, gostoljubno in milo ljudstvo.« Prav ljubezen do domovine je v njem vzbudila željo po pisanju v maternem jeziku. Poleg jezika in kulture je ključno sporočilo reformacije od njenega pojava dalje poudarjanje pomena človeka kot posameznika, njegove svobode in odgovornosti. Zaradi vseh omenjenih vrednot je skoraj samoumevno, da smo se Slovenci neposredno po osamosvojitvi odločili razglasiti dan reformacije za državni praznik in dela prosti dan.

OB DNEVU MRTVIH

Slovesnosti v spomin na padle



FOTO ŽARKO HOJNIK

Danes, ko je na našem modrem planetu vsak dan več nasilja, terorizma, vojn in negotovosti jutrišnjega dne, smo tudi člani črnuškega združenja borcev za ohranjanje vrednot NOB dolžni aktivno in ob vsaki priložnosti v javnosti protestirati proti trpljenju, grozotam, ubijanju nedolžnih ljudi, otrok in mater, ki jih povzročajo nepravilne in nepošteno vojne, oboroženi spopadi in konflikti. Ne smemo ostati brezbržni. Po svojih močeh in znanju si moramo prizadevati, da se na javnih shodih in mestih preberejo sporočila politiki in svetu, da je treba narediti vse za ohranitev miru ter sožitja med ljudmi in narodi. Tako smo v oktobrskih dneh pripravili in se udeležili številnih komemoracij v spomin na padle, ki so dali življenje za svobodo in mir.

Osrednja spominska svečanost pred dnevom mrtvih je bila 23. oktobra na črnuških Žalah. Pred začetkom komemoracije smo k spomeniku padlim v NOB položili cvetje. Predsednik ZB NOB Črnuče Rudolf Vavpotič je v uvodnem govoru med drugimi pozdravil podžupana MOL Dejana Crneka, predsednika ČS Črnuče Gregorja Kumra in predsednico ZZB NOB Ljubljana Julijano Žibert. Svečanosti so se udeležili tudi Črnučani in

delegacije sosednjih združenj ZB. Z minuto molka smo se poklonili padlim za svobodo.

Slavnostni govornik Anton Colarič je poudaril, da v vsakem od nas kipijo spomini na ljudi, ki so se pred mnogimi leti žrtvovali za naše sedanje mirno življenje. Ko v teh dneh obiskujemo spomenike, obeležja in pomnike ter prižigamo sveče in polagamo cvetje, se sprehajamo tudi po naši zgodovini gorja, obupa, predvsem pa po zgodovini upornišva. Ne sramujmo se lastne zgodovine, svojih spomenikov, glasno lahko spregovorimo besede *borci za svobodo, talci, interniranci, partizani*. Pojdimo v Gramozno jamo, pojdimo k pomniku padlim za Slovenijo, pojdimo na Urh, z mislijo bodimo pri vseh spomenikih slovenskega upornišva, kjer ležijo talci, partizani in borci za svobodno Slovenijo.

Kulturni program so soustvarili Mladinski pevski zbor Osnovne šole narodnega heroja Maksa Pečarja, njihovi recitatorji četrtega in devetega razreda, pevci MePZ Svoboda Črnuče ter recitatorki ZB NOB Črnuče Lidija Bizjak in Jadranka Vouk Železnik.

Dragica Škrlep, ZB NOB in svetnica ČS Črnuče

OBLETNICA DRUŠTVA UPKOJENCEV ČRNUČE

Delujemo v duhu prostovoljstva

Najprej naj se predstavimo. Smo Društvo upokojencev Črnuče, ki ima zelo dolgo tradicijo, od leta 1950. V tem, povojnem času ni bilo navade, da bi se upokojenci družili in hodili na izlete, pač pa so se borili za cenejši premog in živilske karte. Danes nam je, upokojencem, kljub temu nekoliko lepše, čeprav so pokojnine za večino zelo slabe. Naše društvo si vseskozi prizadeva, da bi delovalo skladno s cilji, ki si jih postavimo vsako leto, da bi zadovoljili potrebe in želje naših članov.

Delujemo v duhu prostovoljstva, zato so naši cilji jasni. Delujemo, da bi polepšali jesen našim starostnikom.

Letos zaznamujemo 75-letnico delovanja, zato si želimo, da bi v naših vrstah imeli več mlajših upokojencev, ki bi se aktivneje udeleževali in pomagali ustvarjati naše programe, tako pa nas je vsako leto manj, saj se populacija stara. V svoji

sestavi imamo socialno komisijo, ki je zelo okrnjena, saj so naše prostovoljke ostarele in ne morejo več opravljati svojega poslanstva.

Letos smo izvedli štiri čudovite izlete po domovini, seveda pod vodstvom naše drage prijateljice Ruše Erjavec, ki je neusahljiv vir znanja in vedenja o slovenskih znamenitostih. Pripravili smo tudi pohod do Ribiškega doma.

Novembra smo martinovali v Slovenskih goricah in Cerkvenjaku, kjer smo ob prijetni glasbi dobro jedli in krstili mlado vino. Decembra nas čaka še tradicionalno silvestrovanje pri Rogovilcu. Vseskozi pridno snujemo tudi programe za leto 2025.

Črnuški upokojenci, vljudno vabljeni, ne bo vam žal!

Jana Kumer

PRIREDITEV

Naj športniki Črnuč

Ure in ure treningov, potovanj in tekmovalj, znoja in odrekanja, žuljev in bolečin, pa vendar užitek, emocij in veselja, ki ga ne bi zamenjali za nič na svetu, je potrebnih za trenutek, ko dosežeš gol, koš, as, najhitrejši čas, izvedeš dober met, narediš popolno pirueto oziroma skok ali le ujameš pravi veter. Takrat tvoje telo napolni adrenalin in te osreči, da se počutiš, kot da si na vrhu sveta. To ti lahko da le šport. So pa ob tem tudi trenutki žalosti, solz in porazov, ki te naredijo močnejšega, odločnejšega in te pripravijo na življenje.

Da domače okolje ceni in širša družba spoštuje trud, ki ga športniki vlagajo v razvoj in rezultate, se v Zvezi športnih društev Črnuče (ZŠDČ) dobro zavedamo od ustanovitve, pa tudi da poleg materialne podpore športniku največ pomeni predvsem priznanje in spoštovanje najbližjih. To je poudarjeno tudi na naših prireditvah, namenjenih vsem športnikom, športnim delavcem in staršem športnikov v črnuški četrtini skupnosti, ki jih pripravljamo od leta 2015.

V tem času smo podelili priznanja več kot 200 posameznikom, ki so dosegli ne le vrhunske rezultate, ampak so tudi prispevali k zdravemu in aktivnemu družbenemu življenju. Velik delež so poleg klubov in društev k temu prispevali starši, ki so ključni in odločilni v mladostni dobi, da otrok spozna določen šport ter ga vzljubi, zato gre njim velika zahvala.

PRVAKINJA V MODERNEM PLESU IN JAZZ BALETU

Letos smo bolj skromno prireditev pripravili 26. novembra v veliki sejni sobi črnuškega kulturnega doma, tokrat brez kulturno-zabavnega programa. Podelili smo priznanja najboljšim športnikom in ekipam ter zaslužnim športnim delavcem in trenerjem iz športnih društev ZŠDČ v iztekajočem se letu. Podpisane mu predsedniku ZŠDČ Smiljanu Mekicarju je pri podeljevanju priznanj pomagal generalni sekretar ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport Mitja Blaganje, ki je podelil priznanja najboljšim. Za tehnično podporo in pomoč pri manjši



pogostitvi za vse udeležence gre zahvala članom društva ŠD JK Kermar.

Med dekleti oziroma v ženski konkurenci je tokrat izmed šestih zelo konkurenčnih nominacij naziv najboljša športnica MOL ČS Črnuče pripadel večkratni državni, evropski in svetovni prvakinja v modernem plesu in jazz baletu Stelli Tozon. Od šestega leta pleše v Plesni šoli Kazina v Ljubljani, pri devetih letih je prvič stala na vrhu zmagovalnega odra, v naslednjih letih pa osvajala državne in svetovne naslove, tako solo kot v paru. Leta 2022 je prvič postala svetovna prvakinja v modernem plesu in jazz baletu, naslednje leto je bila svetovna prvakinja v jazz baletu, ta mesec pa brani svoje naslove na svetovnem prvenstvu na Poljskem.

KOŠARKAR IN MALA ODBOJKA

Med fanti oziroma moškimi je bila tudi tokrat konkurenca zelo močna, saj smo imeli kar šest nominirancev. Strokovna komisija ZŠDČ je po preučitvi predlogov, rezultatov in doseženega v minulem letu odločila, da je naj športnik MOL ČS Črnuč za leto 2024 košarkar Mark Morano. Že s šestimi leti se je pridružil takratni Union Olimpiji in je še danes v klubu Cedevita Olimpija. V slovenski reprezentanci U18 je igral, čeprav je leto mlajši, in z njo zasedel tretje mesto na evropskem prvenstvu na Finskem ter se uvrstil na svetovno prvenstvo za U19, ki bo prihodnje leto v Švici. Letos so bili s klubom državni prvaki do 18 let, ob tem je bil Mark Morano edini izmed sloven-



FOTOGRAFIJE SMILJAN MEKICAR

skih dečkov izbran v kamp *NBA BMW Evropa*, ki se je odvijal v Španiji.

Letošnja naj ekipa MOL ČS Črnuče 2024 je ekipa male odbojke OK Črnuče v postavi Tevž Babič, Januš Maj Bošnjak, Jakob Brezovnik, Teodor Casagrande, Tomaž Centa, Vitan Curk, Miha Kovše, Tian Kranjec, Zal Pergar Konestabo, Maj Podlesnik in Tim Polgar ter trenerji Živa Cof, Aleš Centa in Tihomir Polgar.



Čeprav se v zadnjih letih med mlajšimi selekcijami slovenske ekipe redno uvrščajo med najboljše, so letos Črnučani še nadgradili svoje dosežke in postali državni podprvaki v starostni kategoriji mala odbojka (rojeni leta 2011 in mlajši). To je po letu 2012 in 2016 že tretja medalja v kategoriji mala odbojka.

Starši, spodbujajte otroke, da se vključijo v šport in v njem vztrajajo, kakor dolgo je mogoče, saj bodo tako najlažje pridobili samozavest, dvignili samopodobo in postali dobri ljudje.

Smiljan Mekicar



ČISTA JESEN 2024

ČISTILNA AKCIJA ZA ŠE LEPŠE ČRNUČE

Četrtna skupnost Črnuče je v soboto, 28. septembra, v sodelovanju s športniki črnuškega odbojarskega kluba pripravila jesensko čistilno akcijo *Čista jesen 2024*. Glavni cilj akcije je bil prispevati k čistejšemu in bolj urejenemu okolju, v katerem prebivalci vsak dan živimo, treniramo in se rekreiramo. Z akcijami, kot je ta, se spodbuja povezovanje skupnosti in ozaveščanje o pomenu varovanja okolja.

Zbirno mesto je bilo pred Mercator Tehniko, kjer se je v zgodnjih jutranjih urah zbralo približno 50 članov odbojarskega kluba. Med njimi so bili igralci mlajših selekcij kluba ter njihovi starši, fantje prve članske ekipe in seveda tudi trenerji, ki so z udeležbo pokazali, da so poleg uspehov na odbojarskem igrišču zavezani tudi krepitvi družbene odgovornosti in skrbi za čistejšo skupnost. Skupaj so se lotili čiščenja vnaprej določenih območij v Črnučah, vključno s Potjo k sejmišču, Štajersko cesto, Šlandrovo ulico in Brnčičevo ulico, kjer je bilo treba odstraniti odvržene odpadke in urediti okolico.

INTENZIVNO IN OBSEŽNO DELO

Vsi so vestno pobirali odpadke in urejali javne površine, pri čemer so bili opremljeni z rokavicami in vrečami za smeti, kar je akcijo naredilo učinkovito in varno. Čeprav je bilo delo intenzivno in obsežno, je vzdušje med udeleženci ostalo pozitivno in prijateljsko, saj so se zavedali, da s tem prispevajo k izboljšanju skupnega okolja. V nekaj urah so očistili več območij, ki so bila prej nekoliko zanemarjena in onesnažena,

ter jih tako naredili lepša za vse prebivalce. Udeleženci so bili za zgled drugim članom skupnosti in so pokazali, kako z majhnim trudom posameznika lahko dosežemo opazne spremembe.

Akcije, kot je *Čista jesen 2024*, pomembno vplivajo ne le na vizualno podobo kraja, temveč tudi na splošno kakovost bivanja v mestu. Pogosto spregledamo učinke, ki jih ima onesnaženje na naše zdravje in dobro počutje, zato je vsaka pobuda za čistejše okolje korak v pravo smer. Namen takšnih akcij je tudi širjenje okoljske zavesti in spodbujanje k trajnostnemu ravnanju, da bo skupnost še naprej skrbela za urejeno in čisto okolje.

ENERGIJA IN PRIPRAVLJENOST POMAGATI

Posebna zahvala gre vsem sodelujočim, zlasti mladim igralcem in njihovim trenerjem, ki so s predanostjo in sodelovanjem pomembno prispevali k uspehu akcije. Njihova energija in pripravljenost pomagati sta bili izjemno cenjeni, saj so z zgledom navdihnili tudi druge, da prispevajo k skupnemu dobremu.

Naše okolje je zdaj čistejše in prijetnejše, a zavedati se moramo, da je ohranjanje tega stanja odgovornost vsakega posameznika. Le s skupnimi prizadevanji bomo lahko našo okolico ohranjali urejeno še naprej ter jo izboljšali za naslednje generacije.

Gregor Kumer, predsednik sveta ČS Črnuče



FOTOGRAFIJE GREGOR KUMER



Mestna občina
Ljubljana

Četrtna skupnost Črnuče

Dunajska cesta 367, 1000 Ljubljana

t: 01 306 48 74

mol.crnuce@ljubljana.si, www.ljubljana.si

Ljubljana, 14. 11. 2024

Posredujte nam programe in projekte za leto 2025

Četrtna skupnost Črnuče Mestne občine Ljubljana si želi sodelovati v programih in projektih krajevnega pomena na področju kulture, športa, gasilstva, medgeneracijskega sodelovanja, varstva okolja in sociale.

Vabimo vsa društva in druga združenja, zavode, ustanove, kot druge pravne osebe, da nam posredujete predstavitev svojih programov in projektov, ki bi jih v sodelovanju z nami izvedli v letu 2025. Vloge posredujte do **ponedeljka, 30. decembra 2024 do 13.00, pisno na sedež ČS Črnuče, MOL, Dunajska 367, Ljubljana ali na elektronski naslov: mol.crnuce@ljubljana.si.**

Prednost bodo imela društva, zavodi, ustanove ali pravne osebe s sedežem na Črnučah oz. tista, ki opravljajo dejavnosti, dostopne vsem občanom na območju Četrtna skupnosti Črnuče in zasledujejo cilje Mestne občine Ljubljana in Četrtna skupnosti Črnuče, kot tudi inovativni pristopi.

Želimo sodelovanja v okviru Tedna mobilnosti, ki poteka od 15. do 22. septembra vsako leto, kot tedna otroka (7. 10. do 13. 10.) ali dneva otrokovih pravic (20. 11.), kot druga sodelovanja.

V predstavitev vključite **osnovne podatke** (ime, naslov, predsednik/ca, zastopnik/ca, številka poslovnega računa in davčna številka) **vsebino in cilj programa/projekta, oceno in specifikacijo stroškov, število ur/dni programa, velikost (število) skupine ter predviden termin izvedbe.**

O odločitvi Sveta Četrtna skupnosti Črnuče bodo društva/zavodi obveščena pisno najkasneje 45 dni po seji Sveta Četrtna skupnosti Črnuče v mesecu januarju 2025.

V pričakovanju pobud in predstavitev vas lepo pozdravljamo!

Priloga: Obrazec



PROGRAM/PROJEKT V ČETRTHNI SKUPNOSTI ČRNUČE ZA LETO 2025

I. OSNOVNI PODATKI:

1. Polno ime izvajalca _____
2. Naslov izvajalca _____
3. Telefonska številka izvajalca: _____
4. Predsednik/ca društva:
 - ime in priimek _____
 - naslov _____
 - telefon _____
 - e-mail _____
5. Oseba pooblaščenca za sprejemanje dokumentov/zastopnik/zastopnica:
 - ime in priimek _____
 - naslov _____
 - telefon _____
6. Matična številka društva _____
7. Davčna številka društva _____
8. Številka poslovnega računa _____

II. PROGRAM/PROJEKT

1. Vsebina programa/projekta

2. Cilji programa/projekta

3. Predviden kraj in čas izvajanja programa: _____
4. Število ur/dni programa/projekta: _____

OŠ DRAGOMELJ ZADIŠALO JE PO PRAZNIKI

Na Osnovni šoli Dragomelj je bil 4. decembra poseben večer. Na praznično okrašenih in osvetljenih stojnicah na šolskem dvorišču smo staršem in drugim obiskovalcem ponudili izdelke, ki so jih pridne roke učencev in učiteljev izdelale in napekle dan prej, na tehniškem dnevu, ki smo ga naslovili *Pričarajmo praznično vzdušje*. Eden od ciljev tehniškega dneva je bila tudi trajnost, zato smo izdelovali iz materialov, ki jih je mogoče ponovno upo-

Izobrazba je najmočnejše orožje, ki ga lahko uporabite, da spremenite svet.
(Nelson Mandela)

rabiti. Nekateri izdelki so nastajali tudi več tednov. Obiskovalci so posneli praznične fotografije v našem fotografskem kotičku, za katerega so nam starinske sani, smuči in smučarske palice posodili v starinarnici Antique goods iz Radomelj. Zbrane prostovoljne prispevke smo namenili šolskemu skladu. **Metka Šum**, profesorica slovenščine



RAZVEDRILO

ŠALE

Zakaj se politiki nočejo voziti z vlakom?
Ker na vsaki postaji rečejo: »Izstopite!«

Ena gos vpraša drugo:
»Ali verjameš v življenje po božiču?«

Zakaj je Božiček za božič dobil kazen za parkiranje? Sani je parkiral na zasneženem parkirišču.

»Mami, kaj lepega bom dobil za božič?«
»Kar ti bo prinesel Božiček.«
»Ampak Božiček ne obstaja.«
»No, potem pa ni videti dobro zate.«

Očetova najtežja naloga ob božiču: pojasniti otrokom, da je Božiček, ženi pa, da ni.

Hči: Mami, sem jaz zaželen otrok?
Mama: Edina stvar, ki sem jo hotela narediti, je bila, da si zavežem čevlje.

Doktor me je vprašal, ali pijem.
Odgovoril sem, da le po seksu. Je rekel, da se vidi – jetra so kot nova.

Moški pride domov z dvotedenske službene poti in pozdravi ženo: »Res dobro izgledaš! Si shujšala?«
Ona jezno odvrne: »Ali si me pravkar retroaktivno označil za debelo?«

V osnovni šoli so imeli otroci za domačo nalogo, da narišejo ptico. Mala Suzi očitno ni končala. Nato jo je učitelj vprašal: »Tvoj ptič nima ne nog ne repa. Mi lahko poveš, zakaj, Suzi?«
Suzi joka: »Ko sem vprašala mamo, kam naj dam ptičje noge, me je udarila. Za rep sploh nisem več hotela vprašati!«

Prijatelja se pogovarjata: »Moja žena je na tritedenski dieti.«

»In koliko je že izgubila?«
»Dva tedna!«

Blondinka pride v knjižnico in reče knjižničarki: »Prejšnji teden sem si pri vas izposodila knjigo. Bila je najbolj dolgočasna, kar sem jih kdaj prebrala. Zgodba je bila šibka in veliko preveč likov!«
Knjižničarka se nasmehne in reče: »Oh, očitno ste si izposodili imenik!«

Trije učenci razpravljajo, kdo je oblikoval človeško telo.
Prvi reče: »To je moral biti strojni inženir, pomislita na vse sklepe!«
Drugi meni drugače: »Ne, to je moral biti električar. Samo pomislita na zapletene možgane in živčne poti!«
Tretji pravi: »Vse je narobe! Lahko je bil samo arhitekt! Kdo je še tako neumen, da postavi kanalizacijo sredi zabavišnega parka?«

Moški reče ženi: »Draga, sveže sem obrit! Veš, kaj to pomeni, kajne?«
Ženska: »Ja, odtok je spet zamašen!«

Kakšna je razlika med moškimi in prašiči?
Prašiči ne postanejo moški, ko so pijani!

Pametni telefoni so končno dosegli tisto, kar ženskam ni uspelo več generacij: prisilili so moške, da se usedejo, ko lulajo!

Vnuk: »Babica, zakaj vedno brskaš po osmrtnicah?«
Babica: »Spremljam, kdo je spet samski!«

Prijatelja se pogovarjata: »Zakaj si še samski, Luka?«

Luka: »Kadarkoli pripeljem s seboj žensko, je moja mama ne mara!«

Prijatelj: »Zakaj pa ne najdeš ženske, kot je tvoja mama?«

Tri tedne pozneje se prijatelji znova srečajo. Luka pravi: »Spoznal sem žensko, kot je moja mama, in zelo dobro sta se razumeli!«

Prijatelj: »Torej sta zdaj par?«

Luka: »Ne, moj oče je ne prenese!«

Katero božično pesem obožujejo starši?
Tiho noč.

Oče se pred sinom razburja zaradi zamude vlaka na božični večer.
Sin vpraša: »Oči, a veš, kateri vlak največkrat zamuja?«

Oče: »Ne. Kateri?«

Sin: »Tisti, ki si mi ga hotel podariti za lanski božič.«

Babica vnuku: »Za božič si lahko zaželiš lepo knjigo!«
Vnuk: »Super! Hočem tvoj varčevalni račun!«

Dedek Mraz vpraša otroka: »Kdo je bil vedno dober in je delal, kar mu je rekla mama?«
Otrok odgovori: »Oče!«

»Nikoli nimam časa za praznovanje na silvestrovo!«
»Zakaj ne?«
»Ker moram za novo leto vedno narediti dobre zaobljube!«

Dva prijatelja se pogovarjata.
»Kaj boš počel na silvestrovo?«
»Z alkoholom bom izbrisal spomin na tekoče leto!«

Kaj imata skupnega silvestrovo in zmenek?
Piješ preveč alkohola in obljubljaš stvari, ki jih ne moreš uresničiti!

SLIKOVNA KRIŽANKA

FOTO LUCIANO REED/PIxabay 								NEM.-MAD. IGRALEC	PREBIVALEC ATEN	MESTNI NASAD	MESTO NA V. ŠPANJE		IZIDOR	PROSTOR, NAMENJEN SEJAM	TUJE M. IME
							ATA, OČE					ISADORA KRAJŠE			
												REK			
							DRŽAV. SOCIALIZEM								
							Ž. IME								
							CVEKAR						NEZNANEC SL. TEOLOG (CIRIL)		
							RADO ČASL			MADŽ.-ŠV. ZGODOVIN.	BABAČIČ TOVORNIK				
						HRVAŠKA ŠANSON. OPORA ZA ŽOGICO									GR. ČRKA
	KALCIJEVA RUDNINA	ŽLEZNJAK	EV.R. REKA	OPIS BOJN. POHODA	CURRY	PIGMENT V TISKALN. SL. SLIKAR (KLAVDIJ)						SL. PISEC (ANDREJ) EDEN OD BUD			
ZNAČAJ									MAT. ZAPIS						
NEKD.NEM. KANCLER									CIGAN PRITOK LABE				ZLATO IT.SKLAD.DO MENICO		
KRAJ V SL. GORICAH							ERVIN OGNER			ELIZABETH »OKNO« TRGOVINE				DIAGNOZA ZA NAMIŠLJ. BOLEZEN	LITOGRAFIJA
KOSITER			BISTVO NASPROTJE KRIVDE				TOLKALO	NIZ. NOGOM. TREN. (evre) EVA SRŠEN							
OTOK V N. HEBRIDIH					SP. STRAN KOVANCA AM. SLIKAR (JOSEF)						GL. MESTO SAMOE				
RAZSTAV. BESED						REKA V AVSTRIJI ENAKI ČRKI					ODREDBA, UKAZ	ENOTA ZA EL. UPORN. AM. DRAM. (EUGENE)			
	ARABSKA ČETRT	HRVAŠKI PISATELJ VELIKAN V GR. MIT.						DEL PRAŠIČ. NOGE	RASTLINA ŽABICA						
RIMSKI CESAR				SL.OBLIKOVA LEC (EDI) REKA MEUSE				ŽENITEV (ZASTAR.) GAN. DIPL. (KOFI)							
JAPONSKA RISANKA						PREBIVALKE ARABIJE							IZTOK TORY SKAND. M. IME		
PREDMET						GR. DRUŽINE V ČETRTH FANAR TORINO									
BEDARIJA									ANGLEŠKI SEKSOLOG						
AJANT					BIBLIJSKA OSEBA				TLESKOT						

RECEPT

Okusna božična večerja ni nujno, da je zapletena. Tokrat smo za vas pripravili enostaven recept, ob katerem ne boste predolgo v kuhinji.

BOŽIČNI PURANJI ZREZKI

SESTAVINE

(ZA 4 PORCIJE)

- 4 veliki puranji zrezki
- 1 jajce
- 25 g drobtin
- 25 g parmezana
- 25 g mletih lešnikov
- 20 g moke
- sol, poper
- mleti cimet
- mleta sladka paprika
- maslo za cvrtje

PRIPRAVA

1. Puranje zrezke oplaknemo pod tekočo vodo in popivnemo s kuhinjsko brisačo. Nato jih posolimo, popopravimo in začинimo s cimetom.



2. Nato zrezke paniramo: pomokamo, povaljamo v razžvrkljanem jajcu in mešanici drobtin, parmezana ter mletih lešnikov. Po želji lahko mešanici dodamo mleto sladko papriko.

3. Panirane zrezke zlatorjavo popečemo na maslu.

Ocvrtim zrezkom lahko dodamo za prilogo francosko solato. Namesto puranjskega mesa lahko uporabimo tudi teletino.

Dober tek!

*Želimo vam lepe
praznike in srečno
novo leto 2025!*

KOLEKTOR

www.kolektor-etra.si